

Angina – kortform på fremmarsj

Angina brukes nå nesten synonymt med angina pectoris både av leger og andre, men er også knyttet til andre medisinske tilstander.

E. Arne Høibys innlegg i Språkspalten i Tidsskriftet nr. 24/2009, der han bl.a. nevner «angina» (1), fikk meg til å tenke på forandringene i bruken av dette ordet.

Angina kommer fra den protoindoeuropeiske roten *angh*, som betyr «å klemme sammen» (1), på latin *angere/angor* lik «gjøre trang» (2, 3). Denne benevnelsen er blitt nyttet i medisinsk sammenheng ved flere lidelser med klemmende smerter, smerter med følelse av tranghet.

Den mest kjente betegnelsen brukes ved ulike hjertelidelser, da man kan få til dels kraftige klemmende smerter for brystet. Siden disse smertene ligger i regionen til *m. pectoralis*, kalles symptomene for «angina pectoris» (*pectus*: lat. bryst) (2). Etter hvert har folk flest – og også leger – begynt å si bare «angina» og «mener» da *angina pectoris*, uten å tenke over at det finnes flere lidelser med «angina». Ulik ordbruk gjenspeiles også i ordbøkene. I *Store Norske Ordbok* er

«angina» oppslagsordet og «angina pectoris» står som forklaring (4), mens i Cappelens latinordbok står *angina* forklart som halsesyke, halsbetennelse (2).

Ved diverse halsesyker føler man en klemmende, sammensnørende smerte i halsen. Ved betente mandler, bakteriell infeksjon i tonsillene (mandlene), er dette derfor «angina tonsillaris». Betennelse i slimhinnene ellers i svelget kalles «angina faucium» (*fauces*: lat. svelg) (3). Begge disse betegnelsene er imidlertid på retur. Angina tonsillaris erstattes ofte med tonsillitt eller bare betente mandler og angina faucium med halskatarr.

Angina Ludovici, angina Vincenti (nekrotiserende ulcerøs tonsillitt) og difterisk angina tonsillaris hører man knapt mer, men er medisinhistorisk interessante. Angina Ludovici eller Ludwigs angina er en infeksjon i munngulvet med navn etter den tyske kirurgen Wilhelm von Ludwig (1790–1865), som beskrev denne tilstanden i 1836 (5). Angina Vincenti eller Vincents angina er det andre vanlige eponymet med tilknytning til munnhulen og er oppkalt etter den franske legen Jean H. Vincent (1862–1950), som beskrev tilstanden i 1896 (5).

At «angina» nå så sterkt forbindes med «angina pectoris», skyldes nok i stor grad at denne lidelsen er så utbredt og at betegnelsen er gått inn i allmennspråket.

Torbjørn Ekroll
ekroll-t@online.no
1570 Dilling

Litteratur

1. Høiby EA. Lege, læge, lækjar, läkare, lekjaz osv. Tidsskr Nor Legeforen 2009; 129; 2668–9.
2. Johanssen J, Nygaard M, Schreiner E. Latinsk ordbok. 4. utg. Oslo: Cappelen, 1998.
3. Zink C, red. Pschyrembel klinisches Wörterbuch. Berlin: Walter de Gruyter, 1990.
4. Guttu T, red. Aschehoug og Gyldendals store norske ordbok: riksmål og moderat bokmål. 2. utg. Oslo: Kunnskapsforlaget, 2005.
5. Haubrich WS. Medical meanings: a glossary of word origins. 2. utg. Philadelphia, PA: American College of Physicians, 2003.

«Angina» kommer av «angh», som betyr «å klemme sammen». Illustrasjonsfoto © David Muir/Masterfile/SCANPIX